

ЗАХИСТ ЛІСІВ ВІД ПОЖЕЖ

Студентка Г.В. Колесник, керівник М.М. Кравцов

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Пожежі – найбільш масові і розповсюджені лиха: вони відбуваються практично в усіх районах нашої країни, особливо влітку у лісах, полях, житлових будівлях і на промислових підприємствах. На жаль, основною причиною виникнення лісової пожежі є діяльність людини. Також причинами пожеж у лісах стають грозові розряди, самозаймання торф'яної крихти і сільськогосподарські пали в умовах спекотної погоди. При пожежах згорають гігантські площі лісів, знищуються унікальні екосистеми. Крім того, лісова пожежа представляє серйозну небезпеку для людей і тварин, знищуються споруди, а в окремих випадках і населені пункти.

Лісові пожежі поділяють на низові, верхові, підземні. За інтенсивністю горіння лісові пожежі поділяються на слабкі, середні, сильні.

Лісові низові пожежі характеризуються горінням сухого трав'яного покриву, лісової підстилки і підліску без захоплення крон дерев. Швидкість руху фронту низової пожежі становить від 0,3–1 м/хв (слабка пожежа) до 16 м/хв (сильна пожежа), висота полум'я 1–2 м, максимальна температура на кромці пожежі досягає 900 °С.

Лісові-верхові пожежі розвиваються, як правило, з низових і характеризуються горінням крон дерев. При швидкій верховій пожежі полум'я розповсюджується з крони на крону з великою швидкістю, яка досягає 8–25 км/год., залишаючи деколи цілі ділянки незайманого вогнем лісу. При стійкій верховій пожежі вогнем охоплені не тільки крони, а й стовбури дерев. Полум'я розповсюджується зі швидкістю 5–8 км/год, охоплює весь ліс від ґрунтового шару до верхівок дерев.

Серед причин виникнення лісових пожеж головним вважається антропогенний фактор (згідно статистичних даних з вини населення щорічно

виникає 96–98 % лісових пожеж). Тому особливої уваги вимагають лісові масиви, розташовані поблизу великих промислових центрів, лікувально-оздоровчих закладів, шляхів, електромереж. Природні й кліматичні умови (висока температура повітря, невелика кількість опадів тощо) найчастіше лише підвищують ймовірність загоряння та впливають на швидкість розповсюдження пожежі.

З метою виявлення та притягнення до адміністративної відповідальності порушників правил пожежної безпеки створено бригади державної пожежної охорони для патрулювання лісових масивів у вихідні та святкові дні. Така практика дає позитивні результати. Протягом 2013 року було проведено понад 19 тисяч рейдів, виявлено та оштрафовано 4200 порушників. Сума штрафів склала 93,8 тисячі гривень.

За таких умов забезпечення надійної охорони лісів від пожеж стає неможливим без належної матеріально-технічної бази, яка б включала високоефективні засоби виявлення та гасіння пожеж. Деякою мірою цим вимогам відповідають лісові пожежні станції (пожежні депо), які підпорядковано Держкомлісгоспу України. Зараз в Україні працює 226 таких пожежних станцій. Їх оснащення складає: 437 пожежних автомобілів, 17 пожежних агрегатів ВПЛ-149 та 1 – ТЛП-55, 9 ґрунтометів ГТ-3 та 73 АЛФ-10, 8 автомобільних лісових пожежних поїздів АЛП-15, 5 смугопрокладачів, 38 зйомних цистерн (ЦОС), більше 1700 ранцевих вогнегасників різних типів, 599 мотопомп та майже 50 тисяч погонних метрів пожежних рукавів, 3036 радіостанцій.

Таким чином, щоб запобігти виникненню пожеж в лісових масивах Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Харківській області застерігає мешканців краю утриматися від прогулянок до лісу та лісопаркових зон в період сухої і спекотної погоди.